

Uokvirivanje umjetnina, djelatnost u opasnosti

- Ovaj se posao ne može naučiti iz knjiga, već isključivo praktičnim radom te uz nekoga tko podučava i prenosi svoje znanje.

Damir Maričić, obrt **Studio M** – Zagreb

Piše: **Dubravka Martinović**

Razgovarali smo s Damirom Maričićem, vlasnikom jednog od rijetkih opstalih obrta za uokvirivanje slika i svega ostaloga što ljudi vole vidjeti uokvirano na svojim zidovima. Maričićeva uža specijalnost je uokvirivanje umjetničkih djela za izložbe, muzeje i galerije, a tim se poslom počeo baviti sasvim slučajno. Naime, nakon srednje škole upisao je fakultet, no odlazak u rat prekida njegov studij. Kada je „skinuo uniformu“, nije nastavio studirati, već je zahvaljujući poznanicima doznao kako radionica u jednom od hangara Jadran filma treba djelatnika za rad na opremanju umjetnina i veleprodaji letvica za okvire. Taj hangar u Jadran filmu, prisjeća se Damir, bio je prepun svega, od okvira i boja za okvire i retuširanje preko restauratorskih materijala do materijala za postarivanje okvira. Tu počinje učiti zanat kojim se i danas bavi. Dobavljač spomenutih materijala bio je talijanski Rinaldin. Riječ je o obiteljskoj tvrtki s 50 godina dugom tradicijom prodaje materijala za uokvirivanje i edukacije za uokvirivanje, restauriranje, pozlaćivanje, odnosno tradicijsko uokvirivanje. Prodaja im je uglavnom bazirana na Europu.

Možete li nam opisati početak bavljenja specifičnim uokvirivanjem, odnosno radom s umjetninama, umjetničkim galerijama i muzejima?

Već sam nekoliko godina bio u poslu kada je moj tadašnji „gazda“ Hrvoje Delić odlučio zatvoriti svoju radionicu za uokvirivanje iz koje sam preuzeo njegove strojeve. Otvorio sam obrt za usluge Studio M i krenuo sa samostalnim radom. Uvidio sam da mi nedostaje specifičnoga znanja i odlučio sam zamoliti starog majstora iz Požege Slavka Žikića, kojeg sam znao otprije, pomoć u svladavanju rada s pozlatom, patinama i postarivanjem okvira da bi se dobio dojam iz vremena kad su umjetnička djela nastala. Izrađujući nestandardne okvire, Žikić je tada radio s vodećim hrvatskim muzejima i privatnim zbirkama. Slavko nije zadržavao znanje samo za sebe već ga je nesebično dijelio s entuzijastima koji su ga htjeli primiti, a među kojima sam bio i ja. Upravo sam zahvaljujući njegovoj

Damir Maričić

preporuci došao do prvih poslova za Nacionalni muzej za modernu umjetnost, Muzej suvremene umjetnosti, Galeriju Klovićevi dvori i ostale kulturne ustanove u Zagrebu, Rijeci i Splitu.

Što ste naučili u počecima rada za muzeje i galerije?

Radom za njih počeo sam se susretati s umjetničkim djelima značajne vrijednosti i važnosti za nacionalnu kulturu. Počeo sam raditi s restauratorskim odjelima više kulturnih ustanova i u radu s njima nastavio sam učiti o specifičnosti zanata. Želio bih spomenuti Mirtu Pavić iz MSU-a i Petru Kursar iz Nacionalnog muzeja za modernu umjetnost zahvaljujući kojima sam ušao u novu domenu opremanja. One su me naučile sve o drugim metodama uokvirivanja i manipulacije radovima, kako bi se izvornik zadržao u prvobitnom obliku. Sva pravila o uokvirivanju, koje sam do tada primjenjivao, ostavio sam iza sebe kao i materijale s kojima sam radio. Prvi put sam se susreo s materijalima koji se koriste za očuvanje umjetničkih djela od propadanja, odnosno s beskiselinskim materijalima. Počeo

sam se koristiti UV staklima koja sprečavaju prodor svjetlosti, odnosno izbljeđivanje umjetnina.

Stečeno znanje i danas primjenjujete u izradi okvira za brojne izložbe. Koje su vam najdraže?

Radio sam na retrospektivama poznatih hrvatskih modernih umjetnika i starih majstora. Kao najznačajnije bih naveo retrospektivu Julija Knifera i Miroslava Šuteja, a kao najdraže bih izdvojio onu arhitekta Vjenceslava Richtera i izložbu Miroslava Kraljevića u Budimpešti. Osim slikarstva tu je i fotografija koju iznimno cijenim kao medij i način izražavanja. Tu bih kao najdražu izdvojio izložbu „Ikonografija grada“ u tadašnjoj Modernoj galeriji, gdje sam među ostalima uokvirivao fotografije Miije Vesovića, Ivana Posavca i Josipa Klarice.

Uz rad na izložbama, koji zahtijeva specifična znanja i vještine, radite i u svom studiju u Dugavama. Podijelite s nama i neku od dogodovština iz novozagrebačke radione.

Ljudi žele svašta uokviriti. Osim slika, fotografija, diploma ili nagrada, uokvirio sam za popuniti cijelu jednu galeriju rock i navijačkih memorabilija. To ide uz kvart. Od karata za koncerte preko trzalica za gitaru do bubnjarskih palica raznih više ili manje slavni rokera. Uokvirio sam i jedan cijeli saksofon. Ne pamtim koliko potpisanih dresova Dinama, repke, ali i drugih dresova. Jednom sam dobio zahtjev da uokvirim buteljku vina. Uopće se ne sjećam o kojem je vinu bila riječ. I uspješno sam obavio zadatak, kao što sam jednom uspješno uokvirio i vulkanski kamen. Ne pitajte me tko donosi takve stvari za uokviriti. Na kraju bih spomenuo gospođu koja me prvo telefonski kontaktirala radimo li okvire za puzzle. Rekao sam da radimo i da ih slobodno donese. Nakon što je stigla u radionicu pitao sam ju gdje su joj složene puzzle. Mislio sam da ih treba pokupiti u njenom automobilu i da joj treba pomoć za unijeti ih u radionicu, no umjesto toga ona je iz torbe izvadila kutiju s 1000 komada puzzle koje je trebalo složiti. Pokušao sam gospođi ljubazno objasniti da se bavim uokvirivanjem složenih

puzzli, a ne njihovim slaganjem. Gospođa to nije dobro primila, a meni je, dok je ljuta napuštala radionicu, samo preostalo da se pokušam suzdržati od smijeha i kroz usta nekako prozboriti da stvarno nemam resurse za sastavljanje i potom uokvirivanje njezinih puzzle od 1000 sastavnih dijelova. Inače, motiv su bili suncokreti.

Surađujete li s drugim radionicama? Mnoge od njih posljednjih su se godina ugasile.

Surađujem s radionicom koja radi isto kao i ja. Uvijek nekomu nešto manjka, obično nešto čega trenutno nema na skladištima. Znamo i surađivati na izložbama ako su zahtjevnije ili ako ih je više istovremeno. Nemam informaciju o broju radionica, no mislim da ih je manje za barem trećinu u posljednjih deset godina. Radionice poput moje, sa specifičnim znanjima, gotovo su nestale.

Kako vidite budućnost ove djelatnosti u današnjem digitalnom svijetu?

Već neko vrijeme tražim mlađu ili osobu srednje dobi na koju bih mogao prenositi svoje iskustvo i stečeno znanje jer posla ima. Naime, ovaj se posao ne može naučiti iz knjiga, već isključivo praktičnim radom i uz nekoga tko podučava i prenosi svoje stečeno znanje. Za sada nemam uspjeha u potrazi jer današnji mladi žele nešto drugo i ručni rad ih ne zanima. Ili još nisam naišao na takvu osobu. No ne gubim nadu – dok ima umjetnika, bit će potrebe i za onima koji će uokvirivati njihova djela.

<http://www.okviri.com/>

